

גזרת נחי ל"א - תרגול

תרגיל 1 - תרגיל חזרה

חלק א - ציינו את השורש ואת הבניין של כל אחד מן הפעלים שלפניכם.

1	מושיטים	2	הדרדרו	3	ממלאים	4	מגנים	5	מגונים
6	ינעד	7	יועיד	8	יועד	9	עדנו	10	עדינו
11	להתרות	12	להתיר	13	יגנו	14	מרפא	15	מרפה
16	ימלכדו	17	להותיר	18	השעינה	19	השעינה	20	רצתה
21	הקפאו	22	הפליא	23	תוגיעו	24	ממלאים	25	מדכאים
26	נוצר	27	נצר	28	מצעים	29	נגשים		

חלק ב - ציינו את השורש ואת הבניין של כל אחד מן הפעלים המודגשים שבמשפטים.

1. מתי אתם מתחילים את החזרות?	10. הם יטעו בפתרון התרגיל.
2. גלינה את סודכן.	11. המורים מטיפים לנו מוסר.
3. בניין זה בנוי לתלפיות.	12. התרגילים מרפאים את חולשתך בגפיים.
4. התשובה חבויה בקטע.	13. המים החלו לקפא עם רדת הטמפרטורה.
5. היא נשואה באושר רב.	14. מדוע אתה מנסה לכפות עליי את דעתך?
6. צפויים לנו קשיים רבים.	15. הסוהר מיהר לכפות את ידיו של העצור.
7. כולם מרצים מעבודתך.	16. דמינו לעצמנו את החופשה השנתית.
8. הם מרצים על תולדות העם.	17. דמינו בנפשנו אזור שקט ורגוע.
9. הילדים יטעו עצים ביער.	18. מדוע אתם מתחלים לפני הבחינה?

חלק ג - ציינו את השורש ואת הבניין של הפועל המשובץ במשפט.

1. הם מתמלאים סיפוק רב.	13. עוגה זו קפואה.
2. הנערות תאבדנה בשדה.	14. דבריך לוקים בחסר.
3. מראה זה סמוי מן העין.	15. השאריות תטמנה במקום חסוי.
4. הדבר שנוא עליי.	16. תמרנו אותם להגיע לכאן.
5. אל תתיזו עלינו מים.	17. הן תנכחנה בצדקתנו.
6. הן תצגנה את המחזה.	18. הם מקשים את לבם.
7. האישה נשבתה בידי האויב.	19. נער זה מגשים את שאיפותיו.
8. הממשל מלאים את המפעלים.	20. הדברים מלויים במעשים.
9. הם מרגישים מרמים.	21. אל תטעינה בכוונותיי.
10. החפצים החבאו במחסן.	22. האם תרפאנה את החולה?
11. הם מסיחים את דעתי.	23. המרנו על התוצאות.
12. ספר זה מצוי בחנויות הספרים.	24. הפרוסות יקלו בתנור.

תרגיל 2

בחרו את התשובה המתאימה על פי הנדרש בכל סעיף וסעיף.

1. באיזו מילה מבין המילים בכל אחת מן השורות ה"י" בסוף המילה אינה שורשית?

I. א. קרוי	ב. עשוי	ג. פדוי	ד. שרוי
II. א. חצוי	ב. נשוי	ג. דהוי	ד. בנוי
III. א. פנוי	ב. נטוי	ג. כבוי	ד. חבוי
IV. א. סמוי	ב. לקוי	ג. קנוי	ד. כפוי
V. א. שנוי	ב. שבווי	ג. מצוי	ד. שתוי

2. איזה פועל מבין הפעלים הבאים אינו שייך לגזרה נל"י/ה?

א. שרויה	ב. סמויה	ג. גלויה	ד. בנויה
----------	----------	----------	----------

3. איזה פועל מבין הפעלים הבאים שייך לגזרת נל"י/ה?

א. פלואה	ב. מצויה	ג. עשויה	ד. חבויה
----------	----------	----------	----------

4. מהו הפועל היוצא דופן מבחינת הגזרה?

א. קפוא	ב. פלואה	ג. חבוי	ד. קנויה
---------	----------	---------	----------

5. הן תמצאנה את הספר בספרייה. צורת העבר של הפועל היא:

א. המציאה	ב. תמציא	ג. מצוי	ד. מצאו
-----------	----------	---------	---------

6. האסירות תפלאנה בתנאים משופרים. צורת הבינוני של הפועל היא:

א. מקליאות	ב. פולאות	ג. פלואות	ד. נכלאות
------------	-----------	-----------	-----------

7. הנערים החזיקו בעץ ולא הרפו. צורת העתיד של הפועל היא:

א. ירפאו	ב. ירפו	ג. ירפו	ד. יתרופפו
----------	---------	---------	------------

8. איזה פועל אינו ניתן לניתוח כפול? (שני שורשים שונים)

א. רדי	ב. שבוי	ג. טעי	ד. קחי
--------	---------	--------	--------

9. איזה פועל אינו שייך לגזרה נל"י/ה?

א. שבוים	ב. מצויים	ג. דחויים	ד. שרויים
----------	-----------	-----------	-----------

10. האסירות תפלאנה בתנאים משופרים. צורת הבינוני של הפועל היא:

א. מקליאות	ב. פולאות	ג. פלואות	ד. נכלאות
------------	-----------	-----------	-----------

11. הנערים החזיקו בעץ ולא הרפו. צורת העתיד של הפועל היא:

א. ירפאו	ב. ירפו	ג. ירפו	ד. יתרופפו
----------	---------	---------	------------

12. איזה פועל אינו ניתן לניתוח כפול? (שני שורשים שונים)

א. רדי	ב. שבוי	ג. טעי	ד. קחי
--------	---------	--------	--------

תרגיל 3

לפניכם קבוצות של פעלים.

- א. בכל קבוצה בחרו את הפועל היוצא דופן מבחינת השורש, וכתבו במחברתכם מהו השורש שלו.
ב. כתבו את השורש המשותף של שאר הפעלים.

1	מְצִיָּת	מְצֵאת	לְמַצוֹת	נְמַצָּה
2	מְטֻעֵית	נְטָעוּ	יְטָעוּ	לְנִטְעַע
3	הִתְחִילוּ	הִתְחִילוּ	חֹלִים	חִלִּיתִי
4	יְרָפְאוּ	תִּתְרַפְּאוּ	נִרְפְּאוּ	נִרְפְּתָה
5	הִפְּנִים	הִפְּנָה	מְפַנִּים	מִתְפַּנֵּים
6	מְצֵאתֶם	לְמַצֵּא	מְצוּי	מְצִיְתֶם
7	הִשְׁקָה	מִשְׁקָה	מְשִׁיק	יִשְׁקוּ
8	כָּרוּ	כָּרְתוּ	יְכָרוּ	תִּכְרִינָה
9	מִלְּאָה	מִלֵּא	יִלְּאוּ	הִלְּאִינוּ
10	הִתְקַשָּׁה	מִתְקַשָּׁה	מִקְשָׁה	מִקִּישׁ
11.	תִּלְּוִנוּ	הִתְלַוָּה	תְּלוּיִים	נִתְלוּ
12.	קָרְאוּ	קָרוּ	קְרוּיִים	נִקְרְאוּ

תרגיל 4 (דיוקי הזוויה)

חלק א - בחרו את הפועל שניקודו מעיד על הגייה נכונה.

1. על הנער להִתְבַּטֵּא / להִתְבַּטוֹת יפה.
2. קָרְאָה / קָרְאָה את הסיפור.
3. הנערה קָנְאָה / קָנְתָה בחברתה.
4. יש לְמַלֵּא / לְמַלּוֹת את הכד.
5. הפקיד מִלֵּא / מִלֵּא את דוח הפעולה.
6. שְׁנִיתִי / שְׁנֵאתִי את הרעיון.
7. הנער מְדַכֵּא / מְדַכֵּא בגלל הבחינה.
8. הן תִּמְצָאָה / תִּמְצָאָה אותו.
9. האיש מִיַּבֵּא / מִיַּבֵּא ג'ינסים.
10. נְבָרְאוּ / נְבָרְאוּ מחדש.
11. יָרְאוּ / יָרְאוּ מפניו.
12. הילדה מִלְּתָה / מִלְּתָה את הדלי.
13. הם מְחֵאוּ / מְחֵאוּ כף.
14. העציר יִכְלֵא / יִכְלֵא.
15. אני אֶקְפֵּא / אֶקְפֵּא מקור.
16. אסור לְשַׁנּוֹת / לְשַׁנּוֹת אותו.
17. האם מְצֵאתֶם / מְצֵאתֶם את המסמכים?
18. רְפִיתִי / רְפִיתִי את אבי.
19. הרופא רָפֵא / רָפֵא את האיש.
20. המזרק מְחַטֵּא / מְחַטֵּא.
21. הִתְחַבְּאִי / הִתְחַבְּאִי מפניו.

חלק ב - בכל משפט מנוקדים שני צמדי פעלים.

בכל צמד מילים בחרו את הפועל שניקודו מעיד על הגייה נכונה.

1. הנערה **מְלָאָה** / **מְלֵתָה** את חדרה ברהיטים ישנים, והדבר **דָּבָא** / **דָּבָא** אותה.
2. אם **תִּקְפְּאֵי** / **תִּקְפְּאֵי** מקור, זה משום שלא הסכמת **לְמַלּוּת** / **לְמַלּא** אחר ההוראות.
3. **נְתַגְלָה** / **נְתַגְלָה** לעיניי התיק **שֶׁהִתְבַּלָּה** / **הִתְבַּלָּה** מרוב שימוש.
4. המדריך **כָּוֵן** / **כָּוֵן** את הקבוצה לעבר הרחבה ושם **הִרְקִיד** / **הִרְקִיד** אותם.
5. הילדים **הִתְחַבְּוּ** / **הִתְחַבְּוּ** מפני חבריהם לאחר **שֶׁבִּטְאוּ** / **בִּטּוּ** את הסיסמה.
6. אנו **מְצִיעִים** / **מְצִיעִים** לך **לְכַבָּה** / **לְכַבּוֹת** את האור.
7. הוא **בִּקֵּשׁ** / **בִּקֵּשׁ** ממני **לְטַאטֵא** / **לְטַאטוֹת** את החדר.
8. הנערה **קָנְתָה** / **קָנְתָה** בחברתה, והדבר **הִתְבַּטָּא** / **הִתְבַּטָּא** בהתנהגותה.
9. אל **תִּשְׁבֵּר** / **תִּשְׁבֵּר** את הפסל בזמן שהשומר **יִשָּׁן** / **יִשָּׁן**.
10. הוא **יִכְחִישׁ** / **יִכְחִישׁ** את ההאשמות ולא ירגיש **מִדָּבָא** / **מִדָּבָא**.
11. לא **יִכְלְתִי** / **יִכְלְתִי** להפעיל את הטלוויזיה כי החדר **הִתְמַלָּא** / **הִתְמַלָּא** באנשים.
12. **שִׁכְחָתֶם** / **שִׁכְחָתֶם** **לְכַבָּה** / **לְכַבּוֹת** את האור.
13. הם **נוֹכְחִים** / **נוֹכְחִים** בכל השיעורים ו**נוֹכְחִים** / **נוֹכְחִים** לדעת שהעניין משתלם.
14. ירון **מְבִיט** / **מְבִיט** בנער שהחל **לְרַכֵּב** / **לְרַכֵּב** על אופניו.
15. הנער **מִכְדָּרֵר** / **מִכְדָּרֵר** בכדור לאחר **שֶׁהִצִיעַ** / **הִצִיעַ** למאמן לשתפו במשחק.
16. עיניו של הנער **יִבְדְּקוּ** / **יִבְדְּקוּ** כאשר יתאפשר לו **לְנַסֵּעַ** / **לְנַסֵּעַ** לרופא.
17. כשאישן / **אִשָּׁן** אצלך, נוכל **לְמַלּוּת** / **לְמַלּא** את המשימה המוטלת עלינו.

חלק ג - בחרו את האות המציינת את השורה המעידה על הגייה נכונה של שני הפעלים המנוקדים.

1. א. הילד **מְדַבָּא** כי ראה את חבריו **נְנָשִׁים** אל הבמה.
ב. הילד **מְדַבָּא** כי ראה את חבריו **נְנָשִׁים** אל הבמה.
ג. הילד **מְדַבָּא** כי ראה את חבריו **נְנָשִׁים** אל הבמה.
ד. הילד **מְדַבָּא** כי ראה את חבריו **נְנָשִׁים** אל הבמה.
2. א. הרופאים **רְפְּאוּ** את מחלתו, והוא החל **לְבִטָּא** את שמחתו.
ב. הרופאים **רְפּוּ** את מחלתו, והוא החל **לְבִטָּא** את שמחתו.
ג. הרופאים **רְפּוּ** את מחלתו, והוא החל **לְבִטּוֹת** את שמחתו.
ד. הרופאים **רְפְּאוּ** את מחלתו, והוא החל **לְבִטּוֹת** את שמחתו.
3. א. אמנם **יִרְאֵנוּ** מפני הבאות, ובכל זאת **מְחִינּוּ** כף עם היציאה לדרך.
ב. אמנם **יִרְאֵנוּ** מפני הבאות, ובכל זאת **מְחִאֵנוּ** כף עם היציאה לדרך.
ג. אמנם **יִרְאֵנוּ** מפני הבאות, ובכל זאת **מְחִינּוּ** כף עם היציאה לדרך.
ד. אמנם **יִרְאֵנוּ** מפני הבאות, ובכל זאת **מְחִאֵנוּ** כף עם היציאה לדרך.

4. א. העניין **מבטא** בבהירות רבה, ואני יכול **להשיר** מבטי קדימה.
- ב. העניין **מבטא** בבהירות רבה, ואני יכול **להשיר** מבטי קדימה.
- ג. העניין **מבטא** בבהירות רבה, ואני יכול **להשיר** מבטי קדימה.
- ד. העניין **מבטא** בבהירות רבה, ואני יכול **להשיר** מבטי קדימה.

5. א. **אמלא** את בקשתך, אם תפשיר את האוכל **המקפא**.
- ב. **אמלא** את בקשתך, אם תפשיר את האוכל **המקפא**.
- ג. **אמלא** את בקשתך, אם תפשיר את האוכל **המקפא**.
- ד. **אמלא** את בקשתך, אם תפשיר את האוכל **המקפא**.

חלק ד - בחרו את הפועל ואת מילת היחס שניקודם מעיד על הגייה נכונה.

1. דיברתי **אתך** / **אתך** כאשר **נגלה** / **נגלה** לעינינו הבניין המרשים.
2. **מלאתי** / **מליתי** **בשבילך** / **בשבילך** את טופס הבקשה.
3. **נתפס** / **נתפס** **אצלם** / **אצלם** תנומה קלה.
4. **בקשתי** / **בקשתי** **מכם** / **ממכם** **להתלוות** / **להתלוות** אליי.
5. מתי **נצא** / **נצא** לקנות **בשבילם** / **בשבילם** את המצרכים?
6. הנערות **נגשות** / **נגשות** לחלון כדי לראות **אתכם** / **אתכם**.
7. **אבדר** / **אבדר** **אותך** / **אותך** כדי לשמח אותך.
8. אתמול הוא **ביש** / **ביש** אותנו, והיום הוא **איננו** / **איננו** כאן.
9. האם **אכשל** / **אכשל** בבחינה **כמוכם** / **כמוכם**?
10. **שמרי** / **שמרי** על התינוק עד שנבוא **אליכם** / **אליכם**.
11. הוא **מציג** / **מציג** את העובדות הנכונות **לגביהם** / **לגביהם**.
12. אני רוצה **להכניס** / **להכניס** לחדר **לפניך** / **לפניך**.
13. היא ביקשה **ממנו** / **ממנו** לא **לקנא** / **לקנא** באחיו הקטן.
14. הם ניסו **לבלבל** / **לבלבל** **עליך** / **עליך** את דעתך.
15. **הפנסי** / **הפנסי** **אליהם** / **אליהם** בשעה הקרובה!
16. לא **יכלתם** / **יכלתם** לבצע פעולה זו **בלעדכם** / **בלעדכם**.